

Изх. № 245/22.11.2019

ДО
ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА-ПРОДАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

МЕНДА СТОЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

СЛАВЧО АТАНАСОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА,
МЛАДЕЖТА И СПОРТА

ИСКРЕН ВЕСЕЛИНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО КОМИСИЯ ПО РЕГИОНАЛНА
ПОЛИТИКА, БЛАГОУСТРОЙСТВО И МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Относно: Позиция на Национална мрежа за децата във връзка със Законопроект за отмяна на Закона за социалните услуги, с вносител в Народното събрание Десислав Чуколов, Павел Шопов, Явор Нотев, Станислав Станилов, Маргарита Николова, Николай Александров

Национална мрежа за децата е обединение на 149 граждански организации и съмишленици, работещи с и за деца и семейства в цялата страна. Сред тях са организации на професионалисти, родителски организации, както и организации, предоставящи социални услуги на деца и семейства. Насърчаването, защитата и спазването на правата на детето са част от ключовите принципи, които ни обединяват. Ние вярваме, че всички политики и практики, които засягат пряко или косвено децата, следва да се изготвят, прилагат и наблюдават, като се взема предвид принципът за висшия интерес на децата и с активното участие на самите деца и младежи.

С настоящото изразяваме позицията на Национална мрежа за децата по повод внесения на 6.11.2019 г. Законопроект за отмяна на Закона за социалните услуги с вносителите Десислав Чуколов, Павел Шопов, Явор Нотев, Станислав Станилов, Маргарита Николова, Николай Александров.

Общи коментари

На първо място искаме да подчертаем, че от началото на 2019 г. България се намира в изключително тежка ситуация на дезинформация, фалшиви новини и пропаганда против политиките за деца и семейства, насочена към всяване на страх сред родителите от различни кръгове с политически и обществени действия. Под сериозна атака са не само неправителствените организации, работещи с деца и семейства, но и Държавната агенция за закрила на детето, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието и науката, отделите „Закрила на детето“, училища и социални услуги. Колеги от цялата страна, работещи в социални услуги в подкрепа на деца и родители, сигнализират за масово изразяване на притеснения от страна на родители, с които работят, провокирани от фалшиви новини за отнемането на деца. През октомври се стигна до масово извеждане на деца от училище от страна на родителите им в няколко български града заради всеобща паника, че децата ще бъдат отнети от социалните произволно.

Като граждански организации, до момента ние полагаме съществени усилия за нормализиране на диалога, включително подаваме сигнали към отговорните институции, настояваме за информационна кампания на държавните институции, насочена към информиране на родителите по отношение на детските политики, както и работим със самите родители, като се опитваме да внесем спокойствие и да спрем паниката.

Точно поради това изразяваме категорично несъгласие с внесения Законопроект за отмяна на Закона за социалните услуги, който се появява заедно с тези процеси и посочва като мотиви твърдения, сходни на тези, които провокират паниката сред българските родители. Наред с това, посочените от вносителите мотиви не включват обективни данни, а единствено собствено мнение и допускания. Не е налице и изискваната оценка на въздействието, която се изисква от Закона за нормативните актове. Считаме, че мотивът *„Редица са слабостите [на Закона за социалните услуги] и за тях се говори все по-открито и скандално“* е достатъчна илюстрация за дълбочината на проучването на ефекта от предложението, внесено от народните представители. Наред с това:

- Разработването на Закона за социалните услуги включва процес от година и половина, в който са въввлечени редица експерти, които пряко работят и помагат на деца и семейства. За изработването на законопроекта има съставена Пътна карта, която включва начина на

неговото създаване и широко участие на ведомствата и организации, преди да бъде предложен за обществено обсъждане. Повече информация за състава на участващите ведомства и граждански организации в процеса може да даде Министерство на труда и социалната политика като институция, управляваща процеса на създаването на Закона.

- В мотива за промяна на 29 други нормативни акта няма конкретика какви точно отношения, които ЗСУ би променил, имат предвид вносителите.
- С един мотив се прави връзка между Закона за социалните услуги, Стратегия за детето 2019-2030 и общественото недоволство. Това твърдение, отново без ясни доказателства, оставя впечатление за намерение на вносителите да спрат новият Закон единствено с цел да се възползват политически от протестиращите граждани.
- Възможността граждански организации да бъдат доставчици на социални услуги е уредена от други нормативни актове далеч преди приемането на ЗСУ, което прави посоченият от вносителите мотив несъстоятелен или в най-добрия случай оставя впечатлението, че те не са наясно с действащата нормативна уредба.

Смятаме, че Проектозаконът за отмяна на Закона за социалните услуги и мотивите към него, представени в $\frac{3}{4}$ страница, без конкретни факти и данни и без оценка на въздействието, но с твърдения като „неправителствени организации, застанали на входа и изхода в очакване на държавно финансиране“ е незачитане на усилията на редица професионалисти, които са положили много труд, включително и доброволен такъв, за усъвършенстване на системата на социалните услуги в България, така че тя да създава все повече възможности за реална помощ на децата и семействата у нас.

Организациите членове на Национална мрежа за децата подкрепят над 74 000 деца и 15 000 семейства годишно. Някои от тях работят с едни от най-тежките случаи на деца, преживели насилие, изоставени от родителите си, на семейства, живеещи в бедност, за които преди всичко трябва да се намери жилище и хуманитарна помощ. Много от тях работят в подкрепа на родителите. Сред организациите членове на НМД има и много такива, които предоставят социални услуги, като наред с отпуснатото от държавата финансиране за социални услуги с немалко усилия успяват да привлекат допълнително финансиране в размер на до 100% от държавното, както и възможности за квалификация и подкрепа на работещите в социалните услуги, с които да гарантират качество и в крайна сметка – реална помощ на децата и семействата, които се обръщат към тях.

Конкретни коментари

В процеса на подготовката и обществено консултиране на гореспоменатият Закон за социални услуги (ЗСУ), Национална мрежа за децата е представила своите становища. Наред с факта, че ЗСУ за пръв път предоставя цялостно регламентиране на социалните услуги, които са съществена част от подкрепата за децата и семействата, основни негови постижения са:

- **Осигуряване на общодостъпни услуги с право на ползване от всички деца и семейства** – а именно законодателство, което гарантира достъп до услуги за всички граждани, без да се ограничава от наличие на риск или стигматизация на целеви групи. Ние от Национална мрежа за децата се застъпваме последователно през годините за въвеждане на общодостъпни услуги, които да отговорят на потребностите, споделени от самите родители, като част от цялостна политика за подкрепа на семействата у нас.

- **Ясното деклариране на фокус върху качеството на социалните услуги и обособяването на Агенция за качеството на социалните услуги** като гарант за извеждане на качеството на преден план, което е концептуално нов момент в сферата на социални услуги.
- **Въвеждане на интегриран подход при предоставяне на услугите** – интегрираните услуги/подходи, насочени към децата и семействата, са важен инструмент за подкрепа, който е предпоставка за преодоляване на социалното изключване и могат да бъдат адекватен отговор на конкретните потребности на детето и неговото семейство. Допълнително е необходимо да се проведат разговори около разписаните текстове и развитите практики в страната, за да се намери най-добрата регламентация на интегрирания подход и интегрираните услуги в законопроекта.
- **Извеждане на преден план на необходимостта от професионализация на работещите в системата на социалните услуги** – ключов момент за гарантирането на предоставяне на качествени услуги в помощ и подкрепа на хората, за което Национална мрежа за децата се застъпва ежегодно в годишните си доклад „Бележник: Какъв е средния успех на държавата в грижата за деца“.
- **Планиране на национално, областно и общинско ниво**, което вярваме, че ще доведе до реализация на принципа наличност и достъпност, който е и в основата на адекватен отговор на потребностите на хората и ще осигури равномерно разпределение на услугите в страната, което ще ги направи достъпни.
- **Закриване на всички специализирани институции за деца и мораториум на настаняванията на деца до 3 годишна възраст** – изцяло в духа на дългосрочния политически ангажимент на няколко правителства за деинституционализация на грижата за деца в България.
- **Дефиниране на социалните услуги в зависимост от групи дейности и новия модел на финансиране на дейности**, което ще допринесе за индивидуализиране на подкрепата и гъвкав отговор на конкретни потребности, на мястото на дефиниране на услугите през мястото на предоставяне (центрове), което не винаги дава яснота за съдържанието на подкрепата към населението.
- **Допълващ стандарт за финансиране на определени социални услуги**, което изцяло е в съответствие с принципа, че социалните услуги се основават на индивидуален подход, индивидуална оценка и отговор на потребностите, особено към децата с комплексни нужди.
- **Въвеждане на възможности за публично- частно партньорство**, което дава допълнителни възможности за сътрудничество при предоставяне на социални услуги, обективност при мониторинга и контрола им и по-високо качество.

Законът за социални услуги е ново поколение законодателство в България, което е насочено към социалното включване на отделния човек и реализирането на неговите права, както и подкрепа на семействата като естественото място за живот на индивида. Единственото въздействие от отмяната на току-що приетия Закон ще бъде отстъпление от завоюваните от държавата успехи в областта на социалната политика, с неясни мотиви и политически цели.

Категорично считаме, че предложенията за отмяна на ЗСУ, направени от страна на група депутати са самоцелни и нямат пряка връзка с развитието на социалната политика в България.

Бихме искали също така да отправим официално запитване към вносителите на Проектозакона Десислав Чуколов, Павел Шопов, Явор Нотев, Станислав Станилов, Маргарита Николова и Николай Александров каква позиция са заели в гласуването на приемането на ЗСУ.

В заключение, оставаме на позиция, че промените, които се въвеждат със Закона за социалните услуги са насочени към подкрепа на децата, техните родители и хората, които се нуждаят от нея. Вярваме и разчитаме, че като народни представители и част от законодателната власт в България, ще походите мъдро и с разум в решенията си. Национална мрежа за децата оставаме на разположение като коректен и предвидим партньор в усилията за подобряване на политиките, свързани със закрила на децата и подкрепа на техните семейства.

Призоваваме народните представители към прекратяване на дезинформацията и пропагандата и връщане на нормалния диалог, който да доведе до решения в полза на децата и семействата.

Национална мрежа за децата
19.11.2019г.